

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming wijziging	Datum	28 november 2023
Zaaknummer	Z2023-00001333	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2023-00020526	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	11 juli 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	- Aangetroffen verblijfplaatsen - Oorspronkelijke ontheffing 824C47C2		

Gemeente Utrecht heeft namens Loostad Vastgoedontwikkeling BV een verzoek ingediend voor een wijziging van de verleende ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming voor de locatie Taatsendijk 1c in Utrecht (hierna: plangebied). De ontheffing heeft kenmerk 824C47C2 en hebben we verleend op 18 augustus 2022.

Het verzoek tot wijziging van deze ontheffing hebben we ontvangen op 11 juli 2023 en geregistreerd onder het zaaknummer Z2023-00001333.

1. Besluit

We hebben besloten in te stemmen met wijziging van de verleende ontheffing van 18 augustus 2022 met kenmerk 824C47C2.

Tenaamstelling

We besluiten in te stemmen met de wijziging van de ontheffinghouder. De houder van de verleende ontheffing was de gemeente Utrecht. De nieuwe ontheffinghouder is Loostad Vastgoedontwikkeling BV.

Geldigheidsduur ontheffing

We besluiten in te stemmen met de wijziging van de geldigheidsduur. De verleende ontheffing is hiermee geldig tot 31 december 2027.

Toevoeging beschermde soort

We besluiten in te stemmen met het verlenen van een ontheffing van de verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen of vernielen betreft van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Daarom voegen wij de volgende voorschriften toe aan de ontheffing:

Voorschriften bij deze ontheffing

22. Er moeten minimaal acht tijdelijke geschikte verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis worden aangeboden. Bij het plaatsen van de alternatieve verblijfplaatsen dient er rekening gehouden worden dat er een vrije aan- en uitvliegrouete aanwezig is met minimaal 3 meter vrije vliegruimte onder de invliegopening van de kast. De verblijfplaatsen moeten vrij zijn van kunstlicht en verstoring (geen lichtuitstraling van straatverlichting, verlichting aan woningen of vanuit aanwezige ramen) en buiten bereik liggen van predatoren.
23. Als paalkasten worden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis, moeten deze voldoen aan de volgende kenmerken:
 - De paalkasten moeten worden geplaatst binnen 200 meter van de vastgestelde verblijfplaatsen, op locaties die vrij zijn van verstoring door de werkzaamheden en waar voldoende vrije aanvliegruimte aan elke kant van de kast is.
 - De paalkasten moeten bestaan uit minimaal vier meerlaagse compartimenten die verdeeld over vier windrichtingen zijn georiënteerd.
24. De tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis moeten op moment van plaatsing voldoen aan de vereiste binnenmaten volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis dat op dat moment van toepassing is.
25. Bij het verhangen van de kasten dient er rekening mee gehouden te worden dat voor de kasten op de nieuwe locaties de gewenningsperiode (volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, (BIJ12)) opnieuw van start gaat.
26. Het ongeschikt maken van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis moet plaatsvinden in de periode tussen 15 augustus en 15 oktober of tussen 15 april en 15 mei, conform hetgeen het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (2017, versie 1.0) aangeeft als minst kwetsbare periode bij jaarrond gebruikte verblijfplaatsen van de soort.
27. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient te gebeuren met behulp van het creëren van tocht of het plaatsen van 'exclusion flaps' voor de uitvliegopeningen. Het creëren van tocht mag alleen worden toegepast als "exclusion flaps" niet mogelijk zijn en moet in dat geval gebeuren door in alle zijanten van het gebouw openingen (minimaal 1 bij 1 meter) te maken in de gevel, bij voorkeur over de volle hoogte, verspreid over de volledige etage en op de hoeken. Hierdoor ontstaat tocht waardoor het microklimaat verstoord wordt en de verblijfplaatsen ongeschikt raken.

28. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen moet het plangebied natuurvrij worden verklaard door een ecologisch deskundige. Het natuurvrij verklaren mag pas gedaan worden na vijf aaneengesloten nachten met gunstige weersomstandigheden op ten minste twee dagen. Gunstige weersomstandigheden zijn: een temperatuur van minimaal 10 graden C° bij zonsondergang, droog en geen harde wind. Als het gebouw niet natuurvrij wordt verklaard, moet worden gecontroleerd of en geborgd dat de verblijfplaatsen ongeschikt zijn gemaakt. Pas wanneer geen verblijfplaatsen meer worden aangetroffen kan het plangebied voor de werkzaamheden worden vrijgegeven.
29. Als de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de zomer- en paarverblijfplaatsen verwijderd worden, mag dit gebeuren wanneer de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en de gewenningsperiode hiervoor (volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12)) verstreken is. Verblijfplaatsen mogen alleen worden verwijderd wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten.

Voor het overige deel blijft de verleende ontheffing kenmerk 824C47C2 inclusief de bijbehorende voorschriften, zonder aanpassingen van toepassing.

Een overzicht van aangetroffen verblijfplaatsen hebben we opgenomen als bijlage 1 bij deze beschikking. De verleende ontheffing hebben we opgenomen als bijlage 2 bij deze beschikking. Beide bijlagen maken integraal deel uit van dit besluit.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1. Gevolgde procedure

We hebben het wijzigingsverzoek behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 30 oktober 2023 heeft u het wijzigingsverzoek aangevuld.

2.2. Omschrijving ingediende wijzigingsverzoek

De oorspronkelijke ontheffing heeft betrekking op het slopen van een woning binnen het plangebied, ten behoeve van herontwikkeling van het plangebied en het omliggend terrein. De locatie betreft de woning Taatsendijk 1B/1C te Utrecht.

We hebben de oorspronkelijke ontheffing verleend ten aanzien van de laatvlieger. De ontheffing is verleend voor de periode vanaf 18 augustus 2022 tot en met 1 maart 2027.

U verzoekt de tenaamstelling van de ontheffing te wijzigen van de huidige ontheffinghouder, namelijk de gemeente Utrecht, naar de geselecteerde ontwikkelende partij: Loostad Vastgoedontwikkeling BV. Ook verzoekt u de geldigheidsduur van de ontheffing te verlengen tot 31 december 2027.

Door wijziging van de tenaamstelling van de ontheffing valt het gebouw buiten de gebiedsontheffing van de gemeente Utrecht. Gezien de aanpassing is een ontheffing nodig voor zover dit betreft de

2021 en 2022 vastgestelde gewone dwergvleermuis. De sloop van de woning met de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis heeft tot gevolg dat verbodsbepalingen ten aanzien van de gewone dwergvleermuis overtreden worden. U vraagt daarom de ontheffing uit te breiden met de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

In uw wijzigingsverzoek en uw aanvullingen hierop heeft u de voorgestelde maatregelen en de gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis beschreven.

2.3 Beoordeling wijzigingsverzoek

We kunnen alleen instemmen met het wijzigingsverzoek als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Voor de onderbouwing van de alternatievenafweging verwijzen wij naar de verleende ontheffing. Voor de overweging van redelijke alternatieve maatregelen ten aanzien van de gewone dwergvleermuis verwijzen wij verder naar c) Ecologische beoordeling in deze beschikking.

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de gewone dwergvleermuis optreedt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming

b) Belangenafweging

Voor de onderbouwing van het belang van de ingreep verwijzen wij naar de verleende ontheffing. Er is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk "redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". Dit betekent dat het wettelijk erkend belang van de ruimtelijke ingreep aangetoond is. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soort

De gewone dwergvleermuis is in 2021 en 2022 in het plangebied aangetroffen. Er zijn in totaal één zomerverblijfplaats en één zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individueel winterverblijf niet uitgesloten worden. Er wordt dan ook vanuit gegaan dat de verblijfplaatsen jaarrond in gebruik genomen wordt. De locatie van de verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 1 van deze beschikking.

Staat van instandhouding

Landelijk

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022).

De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuren) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiwerkzaamheden zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis.

De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

Regionaal en lokaal

De soort is in de omgeving van het plangebied in Utrecht en in de direct omliggende stedelijke en natuurlijke gebieden in ruime mate aanwezig: in de ruime omgeving (5 kilometer) van het plangebied zijn uit de laatste 10 jaar meer dan 18000 waarnemingen van de gewone dwergvleermuis gedaan. De nationale verspreiding van deze soort - het plangebied ligt centraal in het verspreidingsgebied van deze soort - is daarom gelijkend met de lokale en regionale verspreiding.

Door bovengenoemde verspreiding blijkt dat in de omgeving van het plangebied meerdere clusters van waarnemingen liggen. Rondom het plangebied en in Utrecht heeft deze soort, vanwege de verweving van bebouwing en groenstructuren, een groot aanbod aan verblijfplaatsen en leefgebied.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Als gevolg van de voorgenomen sloopwerkzaamheden gaan er één zomerverblijfplaats en één zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Hierdoor wordt de gewone

dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken. Hierbij verwijst u naar de maatregelen die zijn voorgeschreven in de verleende ontheffing. Ook heeft u aanvullende maatregelen voorgesteld.

We hebben een deel van de aanvullende voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen goedgekeurd. Onder 1. Besluit vindt u extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis te verzachten.

Tijdelijke en permanente compensatie

Ter compensatie dienen er minimaal acht tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen geplaatst te worden. U heeft in de directe omgeving van de verblijfplaatsen 16 alternatieve verblijfplaatsen als tijdelijke compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangebracht, dit is dan ook ruim voldoende. Bij het plaatsen van de tijdelijke alternatieve heeft u rekening gehouden met het aanbieden van de kasten op verschillende windrichtingen. Een deel van de tijdelijke kasten wordt door ons niet goedgekeurd. Aan de hand van de onderstaande motivering en de voorschriften onder 1. Besluit, dienen er minimaal acht geschikte tijdelijke verblijfplaatsen aangebracht te worden.

Bij de te plaatsen alternatieve verblijfplaatsen moet er rekening gehouden worden met de juiste afmeting zoals voorgeschreven in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017). Het gaat hierbij om de binnenmaten van de kast. De binnenmaten van de al geplaatste kasten zijn te klein. Er wordt hierdoor te weinig variatie in het microklimaat aangeboden. De huidige alternatieve vleermuiskasten dienen vervangen te worden door kasten met de juiste afmetingen. Wij hebben extra voorschriften opgenomen ten aanzien van de alternatieve verblijfplaatsen, om de vereiste afmetingen van de kasten te borgen.

In mei 2023 zijn er aan de Groenewoudsedijk 10 te Utrecht acht tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen gemonteerd. Hierbij zijn vier kasten op een hoogte van circa 50 centimeter boven het dak gehangen. Dit voldoet niet aan de in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) opgenomen hoogte van minimaal 3 meter. Met 50 centimeter boven het dak is er onvoldoende uitvliegmogelijkheid aanwezig en is de kans op predatie erg groot omdat predatoren makkelijk de in- en uitvliegopening kunnen bereiken. De vier kasten met onvoldoende uitvliegmogelijkheden moeten verhangen worden naar geschikte locaties met voldoende vrije uitvliegruimte. Wij hebben daarom extra voorschriften opgenomen ten aanzien van de plaatsing van de tijdelijke verblijfplaatsen.

In juni 2023 heeft u ook acht paalkasten aangeboden. Paalkasten worden alleen geaccepteerd als compenserende maatregel voor de compensatie van zomer- en paarverblijfplaatsen als er in de nabije omgeving geen optimale mogelijkheid is om te compenseren in of aan gebouwen. De kasten dienen

te bestaan uit vier compartimenten met meerdere lagen, waarbij elk compartiment een verschillende windrichting aangeboden wordt. De reeds geplaatste paalkasten hebben een te kleine binnenmaat en bestaan uit twee compartimenten. In tegenstelling tot kasten aan de gevel worden twee-laags kasten op een paal aan beide zijden beïnvloed door weersomstandigheden. Hierdoor ontstaat er te weinig variatie in het microklimaat in de kasten. De paalkasten dienen vervangen of aangepast te worden waardoor weersinvloeden geen of nauwelijks effect hebben op het microklimaat. Wij hebben extra voorschriften opgenomen ten aanzien van de paalkasten.

Wanneer de tijdelijke alternatieven verblijfplaatsen verhangen worden dient er rekening gehouden te worden met de geldende gewenningsperiode (volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017)). Wanneer de kasten één op één vervangen worden door geschikte kasten, blijft de huidige verstreken gewenningsperiode voor die kasten gelden.

In de eerder afgegeven ontheffing voor de laatvlieger is aangegeven dat het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen plaatst vindt door het dichtstoppen van de dakranden en plaatsen van uitvliegflapjes op de nokpannen. Deze maatregel is onvoldoende met betrekking tot het ongeschikt maken van de zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Wij hebben extra voorschriften opgenomen om de aanwezige verblijfplaatsen ongeschikt te maken.

Permanente compensatie

In de nieuwbouw worden permanente voorzieningen getroffen ter compensatie van de aan te tasten zomer- en paarverblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen worden in samenhang met de verblijfplaats voor de laatvlieger gerealiseerd. In totaal worden er 60 daknokken geschikt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen en worden er minimaal 100 inbouwkasten geplaatst. Om ingebruikname van de verblijfplaatsen te verhogen moet er rekening gehouden worden met de minimale binnenmaten van de verblijfplaatsen. Wij hebben hierover extra voorschriften opgenomen.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan dit wijzigingsbesluit hebben we voorschriften verbonden. Deze voorschriften (zie hoofdstuk 1 van dit wijzigingsbesluit) moeten nageleefd worden en maken integraal deel uit van dit wijzigingsbesluit en van de oorspronkelijke ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan gemeente Utrecht en een afschrift van de beschikking aan:

- Loostad Vastgoedontwikkeling BV;
- Gemeente Utrecht;
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

1. Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
2. Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Print het ingevulde formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het

moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw wijziging ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit wijzigingsbesluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Valid Signed
op 28-11-2023

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Aangetroffen verblijfplaatsen

Bron: rapportage nader ecologisch onderzoek Groenewoud te Utrecht, Laneco 2023

Legenda

← Gewone dwergvleermuis	- overvliegend
● Gewone dwergvleermuis	- foeragerend
▲ Gewone dwergvleermuis	- zomerverblijfplaats
← Rosse vleermuis	- overvliegend
● Rosse vleermuis	- foeragerend
← Laatvlieger	- overvliegend
▲ Laatvlieger	- zomerverblijfplaats

Legenda

← Gewone dwergvleermuis	- overvliegend
● Gewone dwergvleermuis	- foeragerend
▲ Gewone dwergvleermuis	- paarverblijfplaats
← Rosse vleermuis	- overvliegend
● Rosse vleermuis	- foeragerend
← Laatvlieger	- overvliegend

Bijlage 2: Oorspronkelijke ontheffing (824C47C2)

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	18 augustus 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2022-0368	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	824C47C2	DOORKIESNUMMER	030-2589111
UW BRIEF VAN	23 februari 2022	FAX	030-2589112
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Taatsendijk 1c in Utrecht (Papendorp)

Op 23 februari 2022 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Econu namens de gemeente Utrecht, voor de locatie Taatsendijk 1c in Utrecht (Papendorp) (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2022-0368.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de laatvlieger.

Wij verlenen de ontheffing voor de periode van vanaf verlening van onderhavige ontheffing tot en met 1 maart 2027. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 *Voorschriften* en bijlage 4 *Voorgestelde maatregelen* en moeten worden nageleefd.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het slopen van een woning binnen het plangebied, ten behoeve van herontwikkeling van het plangebied en omliggend terrein. De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. De herontwikkeling betreft de nieuwbouw van de volgende objecten:

- Mobiliteitshub met minimaal 2.000 parkeerplaatsen
- Ongeveer 2.000 woningen (sociale huurwoningen, middeldure- en duurdere huur- en koopwoningen);
- Hotel met 200 kamers;
- Ongeveer 75.000 m² kantoren;
- Ongeveer 7.000 m² bedrijvenruimte;
- Ongeveer 4.500 m² aan voorzieningen (onder andere horeca, winkels en een supermarkt).

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

Het plangebied bevindt zich in Utrecht (Papendorp) en wordt ingesloten door de A2 in het westen, de A12 in het zuiden en het Amsterdam-Rijnkanaal in het oosten. U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) voor de periode van 1 maart 2022 tot en met 1 maart 2027.

III. Procedure

Op 13 juli 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

IV. Toetsingskader

De laatvlieger is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Alternatief voor locatie

"De huidige woning is een bouwval en zal bij ongewijzigd gebruik verder vervallen."

Alternatief voor werkwijze

"Wat betreft de uitvoering zijn er drie opties; niets doen, grondig restaureren of slopen en herbouwen. Niets doen zal ongetwijfeld leiden tot een verder verval en uiteindelijk het instorten van de woning. Afgezien van veiligheidsrisico's en economische aspecten, is deze optie voor de aanwezige fauna op de lange termijn niet gunstig, de huidige verblijfplaatsen zullen immers verdwijnen indien het pand instort.

Bij een grondige restauratie van het huidige pand zal feitelijk elke muur opnieuw gemetseld moeten worden, het houtwerk dient vervangen of behandeld te worden en het dak van de woning en dient compleet vervangen te worden. Daarnaast vinden er dan ook nog werkzaamheden plaats om het gebouw beter te isoleren, in te richten en aan te passen aan de huidige eisen. Het is ondenkbaar dat de aanwezige verblijfplaatsen blijven bestaan bij een dergelijke ingrijpende aanpak.

Bovendien is het behoud van deze woning een obstakel voor de ontwikkeling van de wijk zoals die beoogd wordt, een ontwikkeling die gunstig is voor de vleermuizen. Een deel van de woning niet isoleren en behouden als "laatvlieger-verblijfplaats" is in dit geval niet mogelijk, de locatie van de verblijfplaats zal altijd vernietigd worden bij werkzaamheden aan het dak."

Alternatief voor inrichting

"De sloop van het huidige gebouw, met de voorgestelde mitigerende maatregelen leidt niet tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de laatvlieger. Bovendien worden in de nieuwbouw verblijfplaatsen gecreëerd waardoor op de langere termijn een gunstigere situatie voor de laatvliegers ontstaat. De sloop van het huidige pand met mitigerende maatregelen en voorwaarden en natuur inclusieve nieuwbouw is de enige bevredigende oplossing die de staat van instandhouding van de laatvlieger niet schaadt."

Alternatief voor planning

"Wat betreft de planning is gekozen voor een sloop na het ongeschikt maken van de woning in het voorjaar (ongeschikt maken in april) zodra de actieve periode van vleermuizen start. Het betreft een klein zomerverblijf en geen kraamverblijf. Een andere timing leidt tot meer risico's op nadelige effecten voor laatvliegers omdat er dan al jonge vleermuizen en zogende vrouwtjes zijn."

Op basis van het bovenstaande wordt duidelijk dat de huidige gebruiksfunctie van het plangebied (1 woning) beperkt is en dat de staat van deze woning zal verslechteren over tijd. Dit geldt tevens voor de aanwezige verblijfplaats van laatvlieger, deze zal bij verslechtering van de woning ook komen te vervallen. In de toekomstige situatie worden er duurzamere en meer verblijfplaatsen gerealiseerd. Tot slot wordt er in de actieve periode van vleermuizen gewerkt.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de laatvlieger heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". U geeft hierover het volgende aan:

"De huidige woning is vervallen en nauwelijks bewoonbaar. Op dit moment kennen we in Nederland een historisch tekort aan geschikte woningen. Derhalve is het afbreken van het huidige bouwval om plaats te maken voor de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk met meer dan 2000 woningen al van groot openbaar belang. Tevens wordt één woning met een verblijfplaats voor vleermuizen vervangen door een veelvoud aan woningen met verblijfplaatsen en een geschikte leefomgeving voor vleermuizen. Door de uitvoering van de plannen wordt een verbeterslag gemaakt ten gunste van de gebouw bewonende vleermuizen zoals de laatvlieger.

Het tekort aan woningen is een landelijk probleem dat in diverse media veel aandacht heeft gekregen. Op de website van de Provincie staat: "Via het proces van regionaal programmeren maakt de provincie samen met gemeenten en regio's programma's voor regionale woningbouw op langere termijn. De regionale programma's worden jaarlijks gemonitord, geëvalueerd en geactualiseerd. In het regionale programma wordt uitgegaan van een huidig woontekort van circa 32.500 woningen. De grafiek hierin beschrijft daarnaast de woningbouwbehoefte in verschillende periodes. Dit aantal woningen staat los van de woningbouwbehoefte van de periode ervoor."²

Uit op 13 juli 2022 aangeleverde gegevens van ECONU met bewijsstukken van de verweerde staat van de woning, blijkt inderdaad dat de woning slecht bewoonbaar is. Tevens wenst de gemeente Utrecht om 2000 woningen te realiseren in licht van het huidige woningtekort. Het plangebied bevindt zich binnen een grotere projectlocatie, waar verschillende (beschermde) soorten aanwezig zijn. Onderhavig plangebied is onderdeel van het Soorten Management Plan (SMP) van de gemeente Utrecht.

Woningtekort in provincie Utrecht

Binnen een groot deel van Nederland, waaronder de provincie Utrecht, bestaat momenteel een historisch tekort aan geschikte woningen. Dit probleem treft hoofdzakelijk huishoudens met een laag- en middeninkomen. De provincie Utrecht beschrijft in het Programma Versnelling Woningbouw 2021 t/m 2024 (publicatie najaar 2020) de ambitie om in samenwerking met gemeenten, corporaties en marktpartijen, geschikte locaties te selecteren ten behoeve van woningbouw middels regionale programma's. Deze ambitie wordt verder beaamd in het Provinciaal Programma Wonen en Werken 2021 van 5 oktober 2021. Waarin tevens staat beschreven hoe op basis van de Planmonitor Wonen de desbetreffende regionale programma's zijn opgesteld en ook worden gemonitord, geëvalueerd en geactualiseerd.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk "redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de laatvlieger.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort(en)

Laatvlieger

De laatvlieger is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één zomerverblijfplaats vastgesteld in de noordelijke nok van de woning. De locatie van de aangetroffen verblijfplaats is weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.

² Provincie Utrecht - Kader voor regionale programmering Wonen en Werken, vastgesteld door PS 30 september 2020 op basis van Primos (2020)

Overige aangetroffen beschermde soorten:

Het Soorten Management Plan (SMP) bevat de benodigde mitigatie- en compensatieplannen voor overige aangetroffen (beschermde) verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. De aangetroffen laatvliegers vallen niet onder de soorten besproken in het SMP, hiervoor is zodanig een aparte ontheffing aangevraagd.

Staat van instandhouding

Laatvlieger

Er zijn in feite geen voldoende volledige, kwantitatieve data met betrekking tot, en geen wetenschappelijk goed onderbouwde schatting van de populatiegrootte van de laatvlieger. Een zeer grove schatting (Limpens et al. 1997) is voor de Art. 17 rapportage³ naar beneden bijgesteld. Die recente zeer grove schatting op basis van onvolledige gegevens gaat uit van 10.000 – 40.000 individuen in de zomer (European Environmental Agency, 2019). Ook voor de data en het daaruit af te leiden beeld van voorkomen en verspreiding geldt dat er sprake is van onvolledigheid en ongelijkmatigheid. Een feitelijk kwantitatief vergelijk van de – onvolledige en niet geheel vergelijkbare – informatie van de periodes 1986–1994, 2015– 2019 en/of 2012–2017 is dus niet mogelijk. De achteruitgang in bekende bezette km-hokken en de waarneming dat de soort steeds moeilijker te vinden is daar waar onderzoek wordt gedaan stemt echter niet positief. Of de populatie een sterke, of lichte achteruitgang laat zien, of wellicht toch stabiel is, is niet feitelijk te beoordelen. De huidige staat van de populatie is beoordeeld als 'ongunstig-ontoereikend'.

Deze situatie lijkt ook in Utrecht te bestaan, als we de waarnemingen in de NDFF van de afgelopen vijf jaar vergelijken met de waarnemingen van de vijf jaar daarvoor, dan zien we dat met name in de binnenstad (circa 2,5 km afstand van plangebied) minder laatvliegers gezien worden. Het lijkt er op dat de woningen minder geschikt zijn (door isolatie/restauratie) of dat de foerageergebieden in het buitengebied minder goed bereikbaar zijn. Echter, deze observatie kan ook een waarnemers effect zijn, waardoor hier geen conclusies aan verbonden kunnen worden.

Bij de voorgenomen sloop worden mitigerende maatregelen getroffen waardoor de beschikbaarheid van verblijfplaatsen en leefgebied gegarandeerd wordt. Er komen veel geschikte verblijfplaatsen beschikbaar, de groen inrichting van de locatie is gunstig voor vleermuizen en geschikt foerageergebied is bereikbaar in de directe omgeving. Derhalve kunnen we concluderen dat de populatie laatvliegers in de omgeving van Papendorp op termijn niet geschaad wordt door de sloop van de woning.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden wordt er één zomerverblijfplaats van de laatvlieger vernield en wordt de laatvlieger verstoord. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld.

Er worden geen tijdelijke vleermuiskasten in de directe omgeving van het plangebied geplaatst ter mitigatie van de laatvlieger, in plaats hiervan wordt er aangenomen dat de laatvlieger in de omgeving een netwerk van meerdere verblijfplaatsen heeft. In de nieuwbouw worden de daknokken permanent geschikt gemaakt als verblijfplaats voor laatvliegers. In totaal worden er 60 dakranden middels de nok geschikt en toegankelijk gemaakt voor vleermuizen.

Monitoringsonderzoek

Om de effectiviteit van de maatregelen te waarborgen zal het plangebied tijdens en na afronding van de beoogde werkzaamheden, worden gemonitord. Ten behoeve hiervan zullen er vier onderzoeksrondes per jaar worden uitgevoerd, waarvan twee tijdens de kraamperiode. De monitoring dient te worden doorgezet tot minimaal 5 jaar na afronding van de werkzaamheden.

Wij gaan akkoord met de voorgestelde maatregelen. De maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Ondanks dat er geen duidelijk inschatting beschikbaar is voor de huidige staat van instandhouding van laatvlieger, wordt er door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en het hanteren van een natuurinclusieve inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden, geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de laatvlieger in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. De toekomstige situatie biedt meer en beter geschikte verblijfplaatsen dan in de huidige situatie.

³ <https://edepot.wur.nl/341898>

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 en bijlage 4/5 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2589111.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Econu;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrecht, Stadskantoor.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁴ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 6 van het activiteitenplan van 19 januari 2022 en ook de aanvullende gegevens van 13 juli 2022 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.

⁴ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

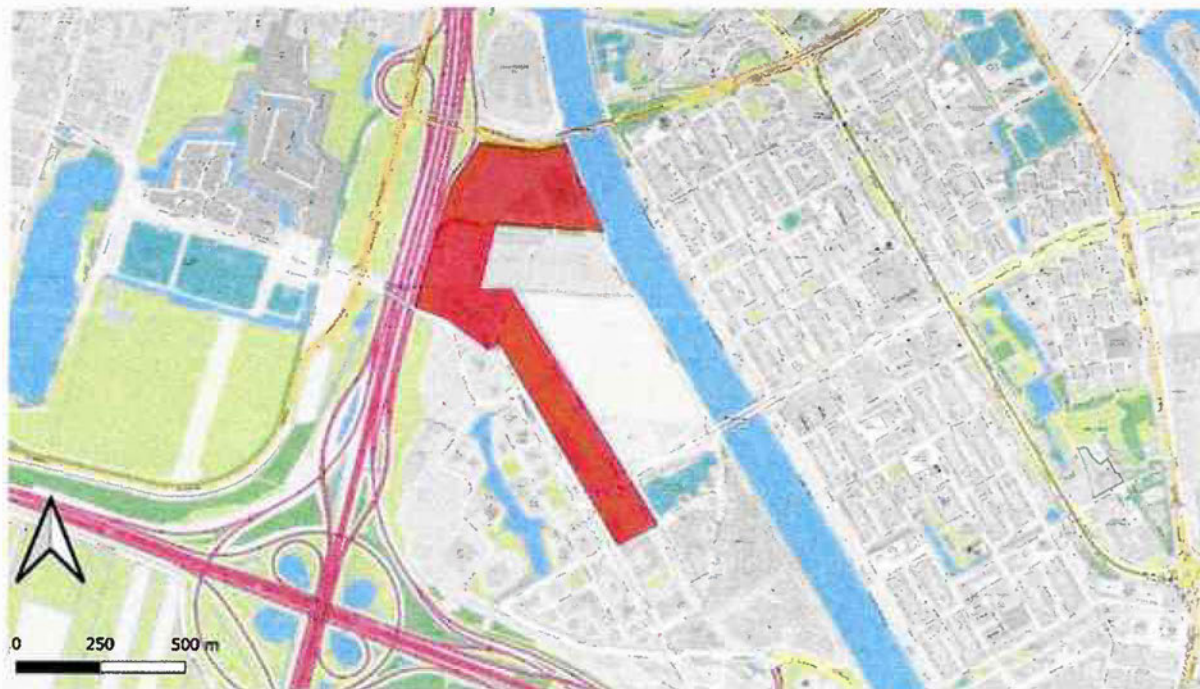
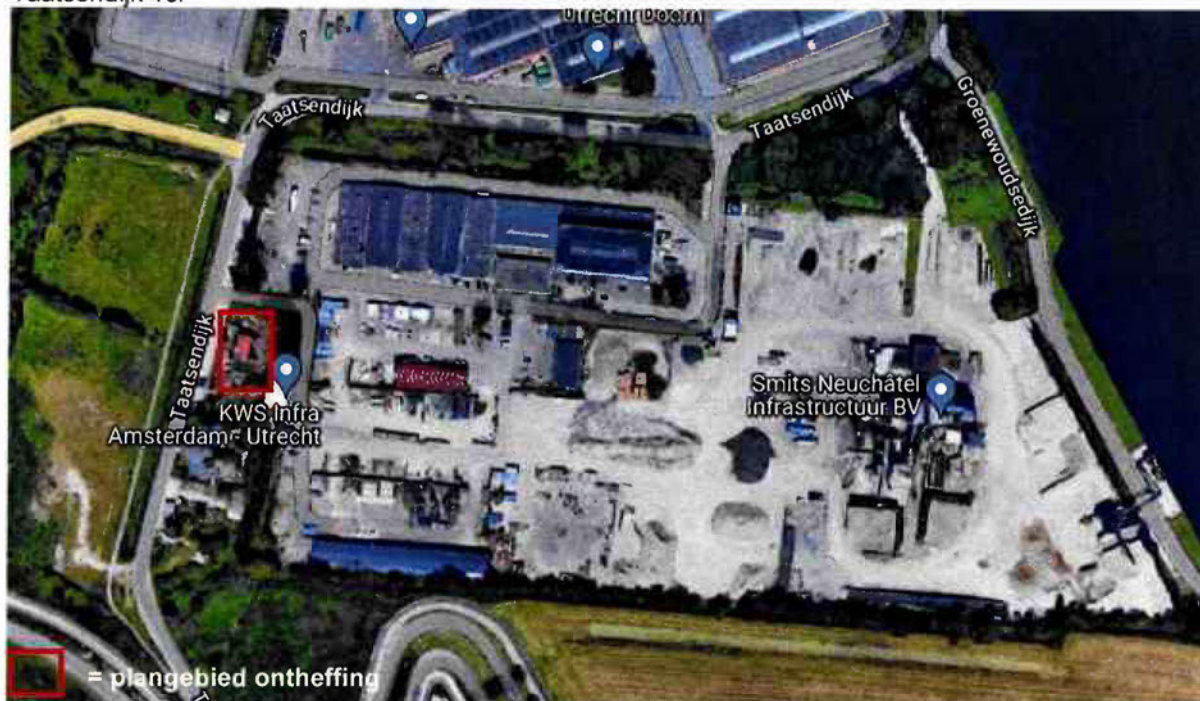
11. Monitoringsrapportages (5 jaar; deels buiten ontheffingsperiode), dienen jaarlijks voor 30 april te worden aangeleverd. De rapportages dienen gestuurd te worden naar servicebureau@provincie-utrecht.nl. Indien de resultaten niet voldoende zijn kunnen aanpassingen door bevoegd gezag opgelegd worden.

Na afloop van de werkzaamheden

12. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Locatie plangebied

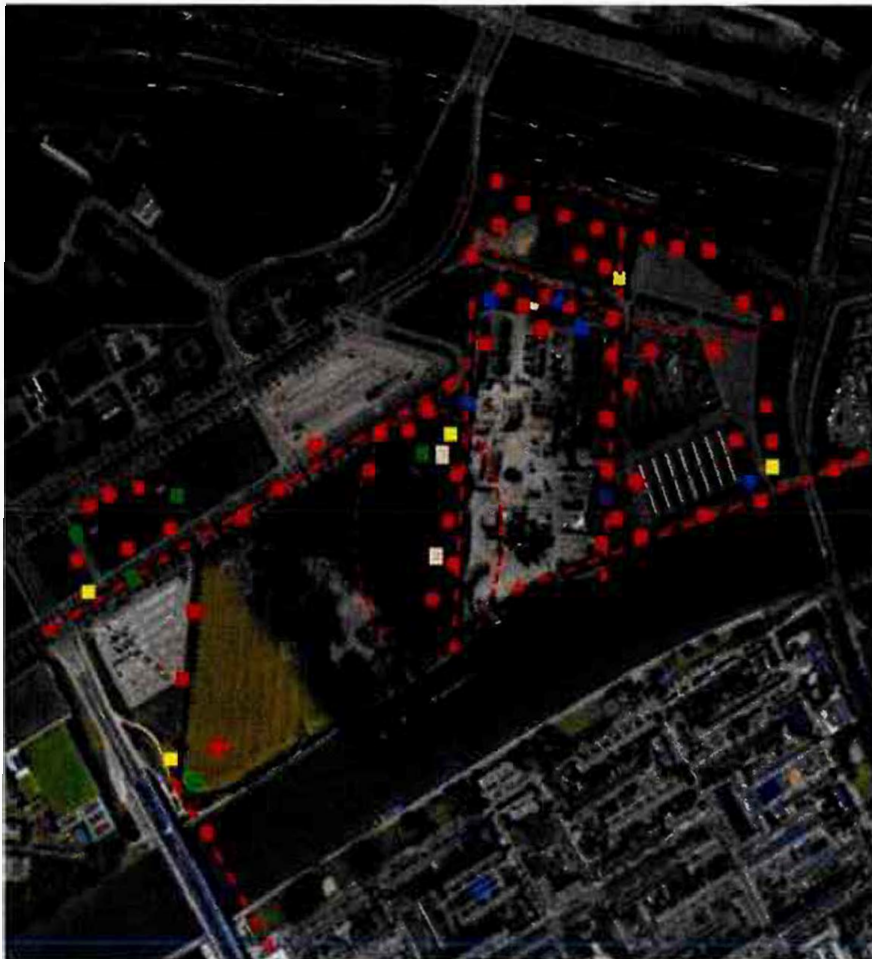
Taatsendijk 1c:

Figuur 1. Ligging plangebied in de ruimere omgeving (bron: QGIS)

Bijlage 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

Figuur 1, waarnemingen vleermuizen tijdens de veldbezoeken soortgericht onderzoek.

Onderzoek vleermuizen Papendorp, 2021

- Overvliegend/foerageren
- Kraam-/winterverblijf
- Zomer-/paarverblijf plaats
- Foerageer/baats gebied
- Vliegroute
- Gew. dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Rosse vleermuis
- Laatvlieger
- Gewone grootoorvleermuis

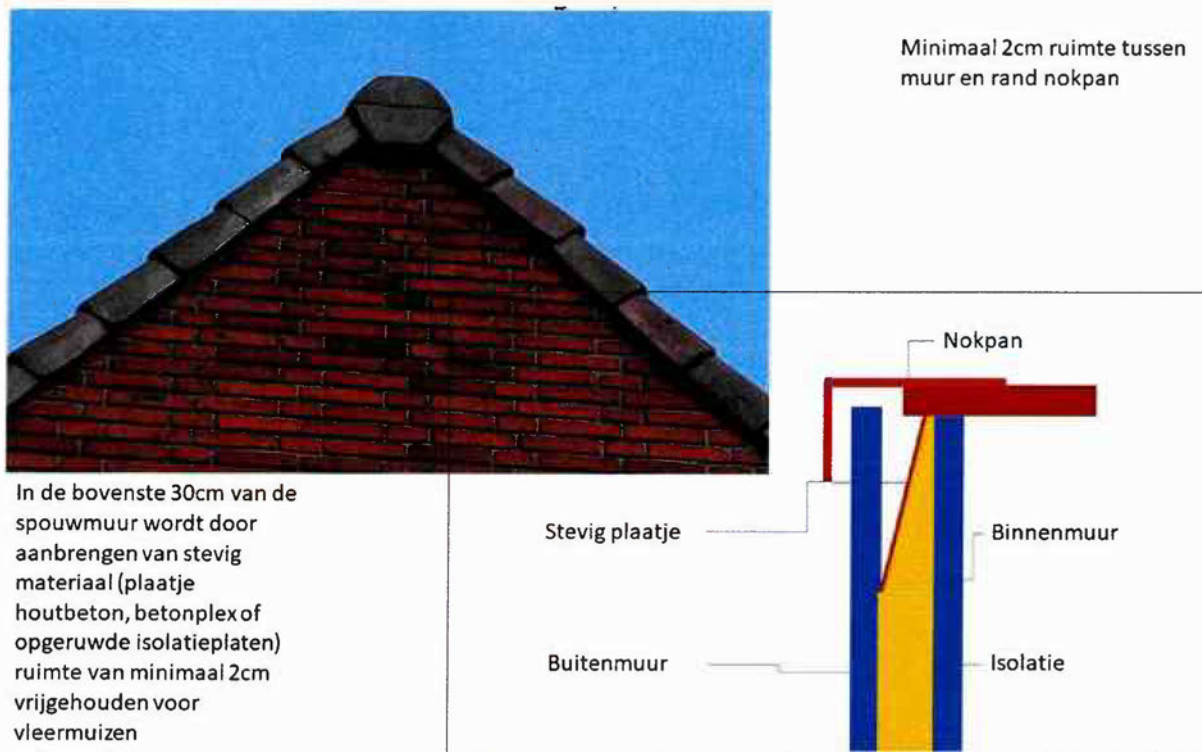
Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Het is bekend dat de laatvlieger niet in tijdelijke vleermuiskasten verblijft, het is derhalve niet zinvol om tijdelijke vleermuiskasten in de omgeving te plaatsen. Er is nog relatief weinig bekend van laatvliegers en hun verblijfplaatsen, het is echter wel duidelijk dat de laatvlieger gebruik maakt van een netwerk met meerdere verblijfplaatsen. Dat lijkt ook hier het geval, er zijn meerdere waarnemingen van laatvliegers gedaan tijdens de bezoeken, maar er is slechts een maal waargenomen dat de laatvliegers uitvlogen. Het invliegen is niet waargenomen en evenmin werden andere verblijfplaatsen binnen het plangebied waargenomen. Het is duidelijk dat de uitvliegende laatvliegers ook andere verblijfplaatsen buiten het plangebied hebben.

Er worden geen vleermuiskasten in de directe omgeving van het plangebied geplaatst ter mitigatie van de laatvlieger, er wordt van uit gegaan dat de laatvliegers elders een verblijfplaats hebben. Wel worden er mitigerende maatregelen voor de overige vleermuissoorten getroffen, deze maatregelen worden uitgevoerd volgens het SMP en vallen buiten het kader van dit activiteitenplan.

In de nieuwbouw worden de daknokken geschikt gemaakt als verblijfplaats voor laatvliegers door deze pannen iets verder uit te laten steken. Het is de inzet dat dit bij alle pannendaken gaat gebeuren, in totaal 60 dakranden die geschikt worden gemaakt voor vleermuizen.

(Bron: 'Activiteitenplan Laatvlieger Papendorp Utrecht' van ECONU van 19 januari 2022)

(Bron: Aanvullende gegevens van ECONU van 13 juli 2022)

Daarnaast worden er vleermuiskasten ingemetseld volgens de richtlijnen van BIJ12.

Het is bekend dat laatvliegers ook in spouwmuuren verblijven, deze vleermuiskasten zijn mogelijk ook een geschikte permanente voorziening voor de laatvliegers. De effectiviteit van deze maatregel worden bij uitvoering ook gemonitord. Gezien het grote aantal woningen dat gerealiseerd wordt, komen er veel geschikte verblijfplaatsen voor laatvliegers bij. Uitgaande van de huidige plannen komen er naast de 60 dakranden ook minimaal 100 inbouwvleermuiskasten bij.

Door de herinrichting van de locatie gaan groenstructuren tijdelijk verloren. De groenstructuren die verloren gaan bestaan met name uit struweel en verruigd grasland aan de noordzijde van het plangebied. Maar er komen ook parken, tuinen en groenstructuren terug en de oevers van het kanaal blijven geschikt als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen.

De laatvlieger komt in kleine aantallen in heel de gemeente Utrecht voor in vrijwel alle woonwijken (zie waarnemingen NDFF laatste vijf jaar in onderstaande figuur), maar er lijkt een voorkeur te bestaan voor de rand en buitenwijken van de stad. Waarschijnlijk vanwege de aanwezigheid van verblijfplaatsen in de bebouwde kom en geschikt foerageergebied daar buiten.

Als we de situatie in Papendorp bekijken, dan komen er veel verblijfplaatsen beschikbaar en is het buitengebied om de hoek. Het buitengebied Rijnenburg staat echter op de bebouwingslijst en er zal foerageergebied verloren gaan aan die kant. Tijdens de vleermuisonderzoeken in Papendorp zijn twee uitvliegende laatvliegers aangetroffen, daarnaast zijn gedurende alle bezoeken slechts vijf waarnemingen van foeragerende laatvliegers gedaan. We kunnen stellen dat er slechts een beperkt aantal laatvliegers aanwezig zijn op deze locatie die met name rond de bosjes aan de noordzijde foerageerden. In de nieuwe inrichting worden tuinen, parken en waterpartijen aangelegd zodat er foerageergebied ontstaat dat geschikter is dan de weilanden die in de bestaande situatie aanwezig zijn. Ondanks de veranderingen in het plangebied, blijft de locatie geschikt als leefgebied voor de laatvlieger. Het is onmogelijk om de omstandigheden van een nok in een oude woning in een nieuwbouwwoning na te bootsen. Toch worden er geen negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van laatvliegers verwacht aangezien deze vleermuissoort gebruik maakt van een netwerk van verblijfplaatsen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze soort weliswaar foeragerend en langsvliegend waargenomen werd, terwijl er slechts eenmaal uitvliegende dieren zijn gezien (ondanks het gebruik van warmtebeeldcamera's, luisterkastjes en gevoelige batdetectors). Er kan dan ook geconcludeerd worden dat er in de omgeving, maar buiten het plangebied, meerdere verblijfplaatsen van laatvliegers aanwezig zijn. Gezien de huidige staat van instandhouding is het noodzakelijk dat de verblijfplaatsen van laatvliegers in Utrecht beter in kaart gebracht wordt.

Om te voorkomen dat er vleermuizen verwond of gedood worden bij de sloop van de woning, wordt een aangepaste werkwijze gehanteerd. De sloopwerkzaamheden worden volgens het sloopprotocol vleermuisvriendelijke sloop uitgevoerd, met inachtneming van periodes waarin niet gesloopt mag worden. Er is geen massawinterverblijf van vleermuizen in de woning aanwezigen overwinterende laatvliegers worden niet verwacht. Echter, het is onmogelijk om te stellen dat er geen overwinterende vleermuis aanwezig is, derhalve moet gewacht worden met het ongeschikt maken van de woning tot de vleermuizen actief zijn. In april kunnen dan de dakranden dichtgestopt worden en uitvliegflapjes op de nokpannen geplaatst worden. Na enkele dagen wordt gecontroleerd of er nog vleermuizen uit de woning vliegen, indien dat niet gebeurt, kan de woning gesloopt worden. Als tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen moeten de werkzaamheden onmiddellijk worden stopgezet en moet een vleermuisdeskundige worden geraadpleegd over de manier waarop de werkzaamheden verder uitgevoerd kunnen worden met zo min mogelijk negatieve effecten voor de aangetroffen vleermuizen.

Zoals gezegd worden bij de nieuwbouw vleermuiskasten ingebouwd in de spouwmuur en worden pannendaken geschikt gemaakt voor laatvliegers door de nokpannen iets over de rand te leggen waardoor er een geschikte ruimte voor vleermuizen ontstaat.

(Bron: 'Activiteitenplan Laatvlieger Papendorp Utrecht' van ECONU van 19 januari 2022)

Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats dient plaats te vinden buiten de kwetsbare perioden. Als kwetsbare periode voor laatvlieger houden we de kraamperiode, paarperiode en de winterperiode aan. Het ongeschikt maken van deze verblijfplaats kan dan het beste uitgevoerd worden aan het einde van de paarperiode tussen half september en eind oktober. De vleermuizen zijn dan nog actief, maar de paring heeft reeds plaatsgevonden. *(bron: Aanvullende gegevens van ECONU van 13 juli 2022)*

Bij de herinrichting van de locatie wordt gewerkt volgens de principes van natuurinclusiviteit, er wordt voldoende inheems groen geplant, er komen groenstroken en waterpartijen, de verlichting is vleermuisvriendelijk waar mogelijk, verblijfplaatsen en groene verbindingen met de omgeving worden aangeboden. Om tijdens de werkzaamheden te voorkomen dat er lichtoverlast ontstaat komt er geen verlichting van de bouwplaats, er wordt alleen overdag gewerkt. Andere specifieke, soortgerichte mitigatie hoeft niet uitgevoerd te worden. Wel dient bij onverwachte ecologische omstandigheden, zoals het aantreffen van (beschermde) soorten op de bouwplaats contact opgenomen te worden met de begeleidende ecooloog zodat een passende oplossing gezocht kan worden.

Monitoring

Tijdens en na de werkzaamheden dient gemonitord te worden of er laatvliegers aanwezig zijn in het plangebied, dit gebeurt door middel van vier controle rondes per jaar, waarvan twee in de kraamperiode. Daarnaast wordt gemonitord of de gerealiseerde vleermuisverblijven daadwerkelijk gebruikt worden.

Overige maatregelen

- Er wordt alleen overdag gewerkt.
- Bij de sloop is ecologische begeleiding aanwezig en er wordt vanaf de noordzijde gewerkt.
- Indien gebruik van kunstmatige verlichting gedurende de uitvoering van de werkzaamheden noodzakelijk is dient deze zoveel mogelijk beperkt te worden en gericht te worden op die plaatsen waar verlichting nodig is. Uitstraling van verlichting naar boven, naar water en naar de omgeving toe moet zoveel mogelijk voorkomen worden door gebruik te maken van armaturen die licht bundelen.

(Bron: 'Activiteitenplan Laatvlieger Papendorp Utrecht' van ECONU van 19 januari 2022)